

“L’Iran ja no és el mateix país que era abans de les protestes”

Mohsen Kadivar (Shiraz, Iran, 1959) és un dels principals aiatol·làs contraris al president Mahmud Ahmadinejad. Des del seu exili als Estats Units raona el seu suport a l’opositor Hussein Mussaví i explica com voldria que fos l’Iran en el futur.

EFE

A la Universitat de Duke, als Estats Units, on feu classes, esteu a més d'onze mil quilòmetres casa vostra. Realment, no creieu que ara us necessiten molt més a l'Iran?

—Creieu-me, en aquests dies tan dramàtics, m'agradaria força ser al meu país. Durant les pròximes setmanes es decidirà el futur de l'Iran. Gairebé tots els meus amics són en aquests moments a la presó, i amb prou feines puc contactar amb la meua família; la línia telefònica pràcticament no funciona.

—**Diuen que sou coautor de les recents declaracions del líder de l'oposició, Mir Hussein Mussavi...**

—No és cert. Malgrat que li done suport amb fermesa i estic completament d'acord amb les seues declaracions. No són meues, jo he fet pública la meua opinió separatament. Hem trobat la manera de comunicar-nos. A través d'internet i de terceres persones estic constantment en contacte amb el meu país. Cada dia m'arriben més de cent missatges.

—**En aquest moment sembla haver arribat la calma a Teheran, si ho comparem amb les protestes massives de les darreres setmanes. És el principi de la fi de la resistència o en realitat estem davant de la fi del règim islamista iranià?**

—El sistema teocràtic de l'Iran ha fracassat. El govern està trepitjant els drets del poble. El país es dirigeix cap a una dictadura militar. El president Mahmud Ahmadinejad es comporta com un talibà, i el líder suprem, Alí Khamenei, ha unit el seu destí al d'Ahmadinejad; una forta moral, però també un greu error polític.

—**Què li heu aconsellat últimament al reformista Mussavi? És ell realment el líder indiscutible del moviment?**

—Sens dubte, tothom dins del moviment reformista li fa costat. Jo també, és clar. Som amics des que vam coincidir fa anys a la Universitat de Teheran. Jo impartia classes de filosofia i teologia i ell, de ciències polítiques. Crec que Mussavi hauria de continuar insistint que es repeteixin les eleccions i continuar convocant manifestacions no-violentes...

—**Que seran reprimides violenta-**

ment per les forces de seguretat del règim, els Pasdaran o guardians de la revolució i la milícia dels Basij...

—A llarg termini un règim no pot enfrontar-se a milions de manifestants no-violents. Tret que optara per la massacre, i si ho fes així, perdria tota la legitimitat. Hem d'assenyalar una vegada i una altra els drets que garanteix la constitució iraniana. L'article 27 estableix clarament que els ciutadans tenen dret a manifestar-se. La nostra protesta és pacífica, legal i "verda", és a dir, completament islàmica.

—**És la vostra opinió...**

—L'article 56 de la constitució estableix que el dret de Déu passa a mans de tots els ciutadans. Llavors els ciutadans han de triar el seu líder, el seu president i el seu parlament. La constitució és molt clara. El líder ha de ser triat a les urnes i no seleccionat per aquells que afirmen conèixer la voluntat de Déu.

—**Alí Khamenei, defensor del principi de *velayat-e Faqih*, segons el qual el govern ha de ser tutelat per l'autoritat religiosa, ho veu d'una manera ben diferent. Diu que les protestes es dirigeixen clarament contra la llei i la religió.**

—La gent crida des del sostre de les cases "Déu és gran" i frases com "On ha anat el meu vot?" No es volen rebel·lar contra tot el sistema, simplement demanen justícia i unes eleccions justes. El qui rebutja aquestes demandes corre el risc de desencadenar una guerra civil.

—**És cert que els manifestants utilitzen el color de l'islam, el verd, i criden "Déu és gran". Però no**

"A nosaltres ens preocupa Israel, on l'energia atòmica la controla l'exèrcit. A tots els musulmans, en realitat, els fa por Israel."

estan demanant molt més? També criden "fora el dictador". Potser els joves que estan al darrere del moviment volen un estat democràtic, basat en el model occidental, amb la separació total del govern i la religió.

—He d'admetre que alguns joves s'orienten cap a Occident, però no són la majoria del moviment. La gran part dels meus compatriotes no volen la plena separació de l'estat i la religió. Jo tampoc. L'Iran és un país amb tradicions i valors islàmics, el noranta per cent de la població és musulmana.

—**A quins valors us referiu?**

—Sobretot, la justícia i el compliment de la voluntat del poble. En el temps del nostre primer imam xiïta, Alí ibn Abi-Tàlib, no hi havia presos polítics, es permetien les manifestacions pacífiques, i els comentaris crítics eren ben rebuts, fins i tot desitjats. No hem de traïr aquests valors.

—**Khamenei i Ahmadinejad els estan traïent?**

—I tant. Demane un estat democràtic i veritablement islàmic. Un estat que respecte la dignitat humana i els drets de les dones, un estat en què el poble pugui triar lliurement els seus líders, tant religiosos com laics.

—**Esteu parlant, però, de revolució, d'un Iran completament nou i diferent...**

—Estic parlant d'un estat en què els líders espirituals no tinguen el dret a decidir com s'ha de dirigir el país en oposició a la majoria del seu poble. Aquest dret no existeix, ni en la tradició xiïta ni en altres confessions. No crec en drets divins per a clergues ni creients.

—**L'aiatol·là Khomeini va dir en una entrevista l'any 1978: "En el futur la nostra societat serà lliure i no existirà cap tipus de repressió, opressió o força."**

—El líder revolucionari, l'aiatol·là Khomeini, era un personatge carismàtic. A l'inici del seu govern tenia el suport del noranta-cinc per cent dels iranians i a la fi encara tenia el setanta-cinc per cent. Khamenei no té el mateix carisma i està aconseguint destruir el vincle de justícia entre els líders religiosos i el poble. Quan el

sente dir, com ho diu Ahmadinejad, que els governs estrangers estan al darrere de les protestes a l'Iran, em sembla sentir de nou el xa. El dictador utilitzava arguments semblants, i no era capaç de reconèixer que estava davant d'un moviment de protesta nacional i democràtic del seu poble. Cap al final del seu govern, el xa només pensava a mantenir el seu règim; avui Khamenei no pensa en altra cosa.

—Però mentre que el xa va ser expulsat del seu càrrec, Khamenei i Ahmadinejad semblen tenir una posició ben afermada. La seua gent ocupa els càrrecs de govern més importants.

—Això sembla. De tota manera, l'Iran ja no és el mateix país que era abans de les protestes. Puc imaginar-me perfectament que Hashemi Rafsanjani, el president de l'Assemblea d'Experts, el convoque davant d'aquesta comissió. L'Assemblea, que té el poder de supervisar el líder suprem, podria fins i tot acomiadar-lo. Aleshores Ahmadinejad també cauria.

—Perquè això ocorri la majoria dels grans aiatol·làs hauria d'estar en contra d'ambdós líders.

—Entre els grans aiatol·làs de la ciutat de Qom creix el rebuig cap a l'arrogància de Mahmud Ahmadinejad. Només un dels dotze grans aiatol·làs l'ha felicitat. Molts d'ells, entre el quals es troba el meu estimat mestre, l'aiatol·là Hussein Ali Motazeri, han denunciat clarament el frau electoral.

—La resta de països pot ajudar l'oposició d'alguna manera?

—No. Aquesta lluita ha de guanyar-la el poble iranià tot sol. Crec que de moment el president dels Estats Units, Barack Obama, ha estat molt prudent en les seues actuacions i no ha donat peu als atacs, de manera que les afirmacions d'Ahmadinejad, que acusa Washington de promoure els enfrontaments, han quedat en no res.

—Obama ha comparat els dos

“La major part dels meus compatriotes no volen la plena separació de l'estat i la religió. Jo tampoc”

candidats, Ahmadinejad i Mussaví, i ha afirmat que no hi ha gaire diferència entre els dos líders. Té raó?

—Té raó i no en té. Pel que fa a la qüestió nuclear i a la consideració de la política israeliana no hi ha gaire diferència. Tampoc pel que fa a l'enriquiment de l'urani: no trobaríeu cap polític iranià que pense diferent. Però quant a la democràcia, les diferències són abismals. Ahmadinejad pren una posició agressiva, mentre que Mussaví posa l'èmfasi en el respecte a les lleis i la constitució. La democratització és actualment el problema principal; la resta d'assumptes, fins i tot la qüestió nuclear, són qüestions secundàries.

—Molts polítics occidentals no ho veuen així.

—A l'Iran ningú no escoltarà cap polític que intente fer de la qüestió nuclear el focus d'atenció. Pels carers es vessa la sang del nostre poble, i em pregunteu una vegada i una altra per l'energia nuclear.

—A Occident alguns tenen por que les coses empitjoren, és a dir, que empitjoren per al món sencer, si l'Iran aconsegueix una bomba atòmica.

—A nosaltres ens preocupa Israel, on l'energia atòmica la controla l'exèrcit. A tots els musulmans, en realitat, els fa por Israel. L'arsenal nuclear d'Israel hauria d'estar sota control de les Nacions Unides.

—Voleu dir, doncs, que la política nuclear de l'Iran no es modificarà gens, guanye qui guanye la lluita pel poder a Teheran?

—Qualsevol govern iranià defensarà el dret a un ús pacífic de l'energia nuclear.

—Però aquesta no és la qüestió, es tracta de les armes nuclears.

—Els Estats Units en tenen i Israel

també en té. El que es diu sobre l'Iran és purament teòric, no una realitat. Si les bombes atòmiques són el mal, ho són a tot arreu. No tan sols als països contraris a la política nord-americana. Es practica una doble moral.

—Què passaria si Israel o els Estats Units atacaren les plantes nuclears de l'Iran?

—Seria un atemptat contra els valors morals. Tot el poble iranià s'alçaria en resistència, lluitarien tots junts, independentment de conviccions polítiques i religioses.

—Com veieu l'Iran d'aquí a cinc anys?

—Espere que veuré un Iran democràtic. El meu país té potencial per esdevenir una societat democràtica exemplar.

—I quin seria el vostre paper en el procés?

—Tornaré a l'Iran, malgrat que no ho faré els pròxims dies. Si tornara ara a Teheran, també m'empresonarien. Les condicions allà són indignes. Un dels meus amics, Saeed Hajarian, necessita urgentment medicació i atenció mèdica, hauria d'estar en un hospital, no a la presó. També he sentit que han torturat els meus amics Mostafa Tajzadeh i Abdallah Ramezanzadeh. Ramezanzadeh era el portaveu del govern de Mohammed Khatami i Tajzadeh, el viceministre d'Interior.

—Ja passàreu divuit mesos a la presó d'Evin, a Teheran, no és cert?

—Sí. Tornaré a l'Iran i estic preparat per a tornar a la presó. Però només després d'un procés legal.

—Tindríeu una funció política en un Iran democràtic?

—Com a intel·lectual, escriptor i professor ja tinc una funció molt important. Tenim líders polítics excel·lents a l'Iran, com Hussein Mussaví, a qui done tot el meu suport.

“Qualsevol govern iranià defensarà el dret a un ús pacífic de l'energia nuclear”

*Erich Follath
Gabor Steingart
Traducció de Sara Roca*